

Pot do primorske banke

Likvidacija je lahko nepregleden proces

“Edino politično načelo, ki ga ima naša banka v 104 letih, je prav ohranitev našega slovenstva.“ Tako poudarja Sergij Stancich, predsednik Zadružne kraške banke (ZKB) z Opčin v intervjuju za Primorske novice v petek, 10. avgusta. Vsa čast in priznanje! Nesporno!

“In danes moramo na Primorskem poslušati, da smo tujci. Skupina malih delničarjev svari, da Hranilnica Vipava ne bi prišla v tuje roke. To je neverjetno! Si nekateri sploh želijo padca meje tudi v glavah”, pa je v nadaljevanju ogorčen predsednik g. Stancich.

Slednja trditev je res neverjetna in me (nas) zelo žali. Svoje nesporno mnenje sem namreč napisal prav v tem časopisu in sicer na vrhuncu napadov na župana g. Poljšaka, zaradi njegove nepremišljene izjave. Izjavo je pojasnil in se opravičil. Mali delničarji nesporno ne svarimo pred tujimi rokami nikogar in ni mi jasno, kje je podlaga za to zlonamerno trditev predsednika ZKB.

Nobenemu dobremu gospodarju ne sme biti vseeno, kaj se dogaja z njegovim solastniškim deležem, ne glede na njegovo majhnost. In tako je nastal konzorcij malih delničarjev z zelo jasnim ciljem - zaščititi naše interese in naše premoženje. V primeru likvidacije bi ga namreč lahko izgubili in taki primeri v Sloveniji niso izjema. Prej pravilo! Če si majhen, si praviloma nezашčiten, nimaš pravih informacij in poteze pravočasno vlečejo največji lastniki! In to se je nedvoumno pokazalo na zadnji skupščini Hranilnice Vipave, ko je bil z glasovi KZ Vipava in ZKB odpoklican stari in imenovan novi nadzorni odbor. Po mojem mnenju - milo rečeno - z dvema moralno hudo spornima članoma. Le zakaj je bilo to potrebno sredi procesa prodaje Hranilnice? Posledično se je strah še povečal!

Mali delničarji smo si postavili za prvi cilj zagotoviti trdno in zanesljivo lastniško strukturo HV. Tako bi imele občine, kot institucionalni lastniki, vsaj 25 odstotkov in eno delnico, skupaj s podjetniki in zadržani s področja Primorske pa vsaj 50 odstotkov in eno delnico. V primeru uspešnega odkupa bi se tako lahko razvila v novo in pravo Primorsko banko in to na njenem celotnem ozemlju, saj sta zamejski slovenski zadružni banki že sedaj njen pomemben solastnik. In tega se resnično ve-

selimo. Mali delničarji si želimo, da svoj delež še povečajo in to smo jasno povedali. To je naše edino, uradno in neuradno stališče ter zaveza!

Ne strinjamo pa se z likvidacijo Hranilnice Vipava kot metodo za njen razpust in prevzem. Likvidacija je namreč nepregleden proces, ki se lahko konča zelo slabo, tako za KZ Vipavo kot za nas male delničarje, kmete in lokalne skupnosti. Je pa očitno, da se hoče konzorciju podtakniti neprimeren odnos do Slovencev - Primorcev v Italiji in tako zakriti dejanski in osnovni problem. Problem je metoda in način prevzema in nikakor ne državljanstvo prevzemnika! Predsednik ZKB g. Stancich v intervjuju sedaj prvič prikrito prizna, da smo ves čas imeli prav. Zaradi italijanske zakonodaje ZKB ne sme pridobiti več kot 20 odstotkov deleža kake druge finančne ustanove. Spojitev ali likvidacija, to je le besedna igra. Bistveno je, da Hranilnice Vipave kot pravne osebe ne bo več. Nova čezmejna banka bi imela po besedah g. Stancicha sedež na Opčinah in center za poslovanje v Vipavi. Meje žal niso padle, ne v glavah in ne pravno formalno! Še kako obstajajo in ZKB se pač mora ravnati po italijanski zakonodaji, naj si še tako želimo, da bi bilo drugače.

Tragedija odkupa ajdovskega Fructala je tu in sedaj, obljube ter celo podpisan dogovor pa le mrtva črka na papirju. Osebnost

celo verjamem obljubam in zagotvilom predsednika ZKB. Toda dvom obstaja, kupnino za HV si bo na tak ali drugačen način morala ZKB povrniti. Srbski Nektar si bo kupnino za Fructal pač povrnil z višjimi cenami proizvodov, nižjimi cenami kmetom za breskve in na račun odpuščenih delavcev! Dedka mraza že dolgo ni več, ostala je le kruta ekonomska realnost!

Star pregovor pravi: kogar piči kača, se boji še zvite vrvi. Na Primorskem smo ob osamosvojitvi imeli kar tri večje banke, Banko Koper, Banko Vipa in Komercialno banko Nova Gorica. Ni jih več, preprosto pobrali so nam jih. Eno v Maribor, drugo v Ljubljano, tretjo, Banko Koper, pa so državni lastniki prodali Italijanom. Bili smo njen komitent, naše podjetje Fama Vipava je raslo s pomočjo Banke Koper. Vendar samo do prevzema s strani Intesa Sanpaolo. Od tedaj nismo uspeli izpeljati niti ene kreditne

linije več, kljub njihovim obljubam ob prihodu v Slovenijo. Preusmerili smo se na slovensko NKBM in z njeno pomočjo izpeljali nekaj velikih projektov. Naj jo še tako kritizirajo in nižajo bonitete, za dobrega komitentata se denar tudi pri nas še vedno najde.

Neomajno smo prepričani, da bi Primorci morali ponovno imeti svojo banko. Ki te pozna, ki te razume, tebe in specifično okolja. Še toliko bolj, če obstaja želja in tudi sredstva, da se to realizira! Verjemite, ni se lahko sredi gospodarske in finančne krize odločiti in zagotoviti sredstva za nakup deleža HV. Tudi v našem podjetju so bile razprave temeljite, odločitev pa težka, saj bi za 100.000 evrov izpeljali kar nekaj načrtovanih razvojnih projektov. Za zahvalo pa dobimo žalitve in napade predsednika ZKB in večkrat tudi večinskega lastnika, KZ Vipava.

Kakorkoli že, mali delničarji smo dokazali svojo resnost, oddali zavezujočo ponudbo, zbrali potreben denar in ga tudi vplačali kot varščino za resnost ponudbe.

Potrebno pa je še povedati, da smo se za sodelovanje v odkupu odločili po obisku Švice, kjer smo dobili dokončno potrditev, zgled in vodilo v kantonalnem bančnem sistemu v Švici. Prav vsak kanton (pokrajina) ima namreč svojo banko, preko katere poteka celoten plačilni sistem kantona, občin in vseh javnih ustanov v kantonu. Preko svoje kantonalne banke opravljajo plačilni promet tudi prebivalci, ki imajo v njej tudi naložene svoje prihranke. Banka večino ustvarjenega dobička nameni za povečevanje družbenega standarda prebivalcev kantona.

O taki pripadnosti lokalnemu okolju in domoljubju lahko mi samo sanjamo. Vse, kar je tuje, je postalo o avtomatično večvredno, razlagajo nam, da lastnina ni pomembna. Kakšna zabloda, kakšne neumnosti!

V zgodovini so kraljestva nastajala in propadala. Na žalost je naše "evropsko kraljestvo" že začelo propadati. Vsak dan je večja verjetnost, da se bo zrušilo, kot hiša iz kart. In tudi iz te bojazni ocenjujem, da je edino pravilno ohraniti čim več lastnine v naši, slovenski, primorski lasti - vključno s povečanim deležem naših zamejskih Slovencev. Postavimo na noge novo Primorsko banko, ki bo hkrati tudi hrbtnica bodoče enotne Primorske pokrajine.

ALEKSANDER LEMUT,
delničar Hranilnice Vipava